Yttrande Centerpartiet

2026-05-19 **Nr 12**

Yttrande angående Motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Yrkandet

Centerpartiet delar uppfattningen från motionärerna om att det behövs slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Det finns flera aktuella exempel när tillgänglighetsfrågan inte haft tillräcklig stor prioritet. Vi delar även bedömningen från förvaltningarna att detta arbete behöver ske samordnat, dock anser vi inte att motionen motsäger sig det. Vi kommer därför att bifalla motionen när den når kommunfullmäktige.

Yrkande Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna

2026-05-13 12, SLK-2025-01249

Yrkande angående Motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalles.

Yrkande

För att Göteborg ska bli en tillgänglig stad för göteborgare och besökare ska motionen bifallas. Göteborgs Stad ska visa följsamhet mot lagstiftning/regelverk om tillgänglighet och användbarhet både för personer som har full rörlighet och för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Syftet med reglerna om tillgänglighet är att så många som möjligt ska kunna delta i samhället på lika villkor.

Det är glädjande att remissinstanserna delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för användbarheten i stadsmiljön. En nämnd tillstyrker motionen med samma motivering som i aktuellt yrkande. Övriga två nämnder är i grunden positiva men avstyrker samtidigt med hänvisning till att motionens frågeställningar behöver hanteras samlat och i rätt ordning inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv och principer för markmaterial ingår.

Motionens beslutssats beskriver dock inte hur processen ska bedrivas. Förvaltningarna har frihet att hitta en ändamålsenlig process och kan till exempel bedriva den samlat inom ramen för översynen av stadsmiljöpolicyn så som förvaltningen föreslår. Motionens förslag till beslut hindrar inte heller att avvägningar görs mot andra faktorer som estetik, kulturmiljö och drift. Motionen lyfter specifikt fram att den avvägning som tidigare gjorts i stadens styrdokument (till exempel i Stadsmiljöpolicy, Stadens Golv och Teknisk handbok) inte ger god tillgänglighet tillräcklig prioritet.

Motionen ger med formuleringen *”högre grad prioritera god tillgänglighet”* en viljeriktning om en relativ förändring. Denna förändring är viktigt då befintlig avvägning lett till att otillgängliga markbeläggningar används i allt för stor utsträckning. Det är därför viktigt att kommunfullmäktige bifaller motionen så att den politiska viljeinriktningen blir en del av processen med att se över och uppdatera stadsmiljöpolicyn och andra relevanta styrande dokument.

Göteborgs Stad

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-04-23
Ärendenummer SLK-2025-01249

Handläggare
Hedwig Andrén Gustafson
Telefon: 031-368 02 33
E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Motionen

Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) föreslår att kommunfullmäktige ger stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och stadsmiljönämnden i uppdrag att i högre grad prioritera god tillgänglighet vid val av markbeläggning i offentliga ytor avsedda för människor att röra sig över samt att uppdatera relevanta styrdokument i linje med detta.

Motionärerna anser att ojämna markbeläggningar begränsar tillgängligheten för ytor avsedda för rörelse och försvårar gång, särskilt för små barn och rörelsehindrade. Det försvårar även framförandet av rullstol, permobil och rullator, men även barnvagn, resväskor med hjul med mera. Motionärerna framhåller vidare att det finns exempel på nyanlagda markbeläggningar i Göteborg som har låg tillgänglighet. Till exempel har ett brett band av ojämn rå smågatsten (så kallad ”knott”) använts på de nyligen färdigställda trottoarerna vid kvarteret Röda Bryggan. För att nå entréerna måste man passera över en bred ojämn yta. Större delen av Olof Palmes plats har vid ombyggnationen nu gjorts mer otillgänglig med till största delen rå smågatsten. Det finns inte ens band av jämnare gatsten längs huvudstråken över torget. När Haga Nygata planerades för att göras mer tillgänglig föreslogs en lösning med krysshamrad smågatsten, vilket har mötts av hård kritik. Motionärerna menar därför att Göteborgs Stad måste i högre grad prioritera en bättre tillgänglighet på de markytor som avsedda för människor att röra sig över och som staden ansvarar för. Detta särskilt i samband med att offentliga ytor nyanläggs eller byggs om.

Motionärerna menar att den avvägning som tidigare gjorts i stadens styrdokument (till exempel i Stadsmiljöpolicy, Stadens Golv och Teknisk handbok) inte ger god tillgänglighet tillräcklig prioritet och behöver därför revideras. Motionärerna påpekar att det finns exempel på lyckade utformningar av markbeläggning som utmed Stora Hamnkanalen mellan Residenset och Lilla Torget. Där har ett brett band av stora släta och tätt lagda granithällar använts över hela trottoarens bredd.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till stadsmiljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Stadsmiljönämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Omröstning
Stadsbyggnadsnämnden	Avstyrker Yttrande S, V, MP Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Exploateringsnämnden	Tillstyrker i enligt med yrkande från D och M Yttrande C Omröstning Protokollsanteckning yttrande från C

Remissinstansernas yttranden

Stadsmiljönämnden och stadsbyggnadsnämnden delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för tillgängligheten och användbarheten i stadsmiljön. Samtidigt bedömer nämnderna att motionens frågeställningar behöver hanteras samlat och i rätt ordning inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn. I detta styrande dokument ingår gestaltningsprinciper för Stadens golv och markmaterial. Nämnderna bedömer att en sådan samlad hantering ger bättre förutsättningar för tydliga och långsiktigt hållbara avvägningar där gestaltningen tar hänsyn till tillgänglighet, kulturmiljö, drift- och underhåll, ekonomi samt hållbarhetsaspekter. Samtidigt minskar risken för parallell eller motstridig styrning.

Stadsbyggnadsnämnden framhåller att översiktsplanens inriktning kring gestaltad livsmiljö betonar vikten av universell utformning och det finns en tydligt styrande lagstiftning kring fysisk tillgänglighet. Trots detta finns mycket kvar att göra för att höja standarden av stadens gångmiljöer. Markbeläggningen är av stor vikt för att minska antalet fallolyckor.

Exploateringsnämnden påpekar att motionärerna formulerar ” att i högre grad prioritera god tillgänglighet” är en viljeriktning till en förändring. Denna förändring är viktig då befintliga avvägningar har lett till att otillgängliga markbeläggningar har använts i allt för stor utsträckning. Det är därför viktigt att den politiska viljeinriktningen blir en del av processen med att se över och uppdatera stadsmiljöpolicyn och andra relevanta styrande dokument.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionens frågor är ekonomiskt relevanta i ett längre perspektiv. Val av markbeläggning påverkar stadens kostnader över tid genom skillnader i livslängd, drift- och underhållsbehov samt behov av framtida anpassningar och åtgärder. Förbättrad tillgänglighet kan i vissa fall innebära ökade initiala kostnader, men kan också bidra till minskat behov av punktvisa ombyggnader och särskilda anpassningar längre fram.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv finns också ekonomiska effekter kopplade till fallolyckor och ett bredare hälsoperspektiv.

Bedömning ur ekologisk dimension

Val av markmaterial påverkar resursanvändning, möjligheter till återbruk, klimatpåverkan över livscykeln samt hantering av dagvatten. Olika material och konstruktioner innebär skilda förutsättningar vad gäller hållbarhet, underhållsbehov och miljöpåverkan över tid.

Bedömning ur social dimension

Tillgängliga och användbara offentliga miljöer är en grundläggande förutsättning för delaktighet, jämlikhet och trygghet i staden. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar kan utgöra hinder för personer med funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket kan begränsa möjligheten att röra sig självständigt och ta del av stadens offentliga rum. Även ur ett bredare perspektiv utgör ojämna underlag en minskad komfort för samtliga fotgängare och medför ökade risker för fallolyckor.

Jonas Kinnander	Eva Hessman
Direktör Ärende och utredning	Stadsdirektör

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Motionen
2. Stadsmiljönämndens handlingar 2026-03-27 § 48
3. Stadsbyggnadsnämndens handlingar 2026-03-24 § 164
4. Exploateringsnämndens handlingar 2026-04-20 § 103

Göteborgs Stad

Handling 2025 nr 251

Motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Göteborg ska vara en tillgänglig stad för göteborgare och besökare och staden ska arbeta aktivt för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder. Göteborgs Stad ska visa följsamhet mot lagstiftning/regelverk om tillgänglighet och användbarhet både för personer som har full rörlighet och för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Syftet med reglerna om tillgänglighet är att så många som möjligt ska kunna delta i samhället på lika villkor.

Ojämna markbeläggningar begränsar tillgängligheten för ytor avsedda för rörelse och försvårar gång, särskilt för små barn och rörelsehindrade, och försvårar framförandet av rullstol, permobil och rullator, men även barnvagn, resväskor med hjul, mm. För att nå god fysisk tillgänglighet bör jämna markbeläggningar eftersträvas och ojämna ytor undvikas.

Det finns tyvärr många exempel på nyanlagda markbeläggningar i Göteborg med låg tillgänglighet. Till exempel har ett brett band av ojämn rå smågatsten (så kallad ”knott”) använts på de nyligen färdigställda trottoarerna vid kvarteret Röda Bryggan. För att nå entréerna måste man passera över en bred ojämn yta. Större delen av Olof Palmes plats har vid ombyggnationen nu gjorts mer otillgänglig med till största delen rå smågatsten. Det finns inte ens band av jämnare gatsten längs huvudstråken över torget. När Haga Nygata äntligen ska göras mer tillgänglig så föreslogs en lösning med krysshamrad smågatsten, vilket med rätta fått stor kritik av de som drabbas hårdast. Det blir möjligen något mindre ojämnt, men absolut inte slätt med god tillgänglighet.

Detta är exempel på nyligen färdigställda eller planerade markbeläggningar som ger dålig tillgänglighet i stadsrummet och som riskerar att inte fullt ut följa lagstiftningens intentioner om tillgänglighet.

Det finns även exempel på lyckade utformningar av markbeläggning. Utmed Stora Hamnkanalen mellan Residenset och Lilla Torget har ett brett band av stora släta och tätt lagda granithällar använts över hela trottoarens bredd. Smågatsten har endast använts i ett smalt band utmed byggnaderna, kring brunnslock samt på ytor ej avsedda att användas av människor. Smågatsten kan vara en lämplig lösning just för att hantera relativa sättningar utmed fasader, anpassning till brunnar, stolpar, mm samt för att mer regnvatten ska kunna tränga igenom. Men det är inte en lämplig beläggning för ytor över vilka människor behöver röra sig.

Göteborgs Stad måste i högre grad prioritera en bättre tillgänglighet på de markytor som avsedda för människor att röra sig över och som Göteborgs Stad ansvarar för. Detta särskilt i samband med att offentliga ytor nyanläggs eller byggs om. Den avvägning som tidigare gjorts i stadens styrdokument (till exempel i Stadsmiljöpolicy, Stadens Golv och Teknisk handbok) ger inte god tillgänglighet tillräcklig prioritet.

Exemplet vid Stora Hamnkanalen visar att det går att göra markbeläggningar som har god tillgänglighet, tar hänsyn till kulturmiljön och som är vackra.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:
Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att i högre grad prioritera god tillgänglighet vid val av markbeläggning i offentliga ytor avsedda för människor att röra sig över samt att uppdatera relevanta styrdokument i linje med detta.

Patrik Höstmad (D) **Mariette Höij (D)**

Protokollsutdrag
Sammanträdesdatum: 2026-03-27

§ 47 Ärendenummer SMF-2025-02014

Yttrande över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Motion om slätare markbeläggning för ökad tillgänglighet i Göteborg.

Yrkande från (D M, L och KD) 2026-03-27 (protokollsbilaga 1 § 47)

Yrkanden

Karin Pleijel (MP) yrkar bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Anders Torwald yrkar bifall till yrkandet till yrkandet från (D, M, KD och L).

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, nämligen yrkande om att bifalla stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande och yrkande om att bifalla yrkandet från (D, M, L och KD). Ordföranden ställer yrkandena i proposition mot varandra och finner bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Omröstning begärs.

Omröstning

Stadsmiljönämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Nej-röst för bifall till yrkandet från (D, M, KD och L).

Roshan Yigit (S), Karin Karlsson (V), Louise Warenius (S), Hans TO. Nilsson (S), Micael Bomark (S), Kristoffer Filipsson (C) och Karin Pleijel (MP) röstar Ja.

Toni Orsulic (M), Karl Vilén (L), Anders Torwald (D) och Leslie Thorén (SD) röstar Nej.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-03-27

Med sju Ja-röster och fyra Nej-röster finner ordföranden att stadsmiljönämnden bifaller stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Yrkande
Särskilt yttrande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna

2026-03-27

Ärende 17, SMF-2025-02014

Yrkande angående Yttrande över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Förslag till beslut

I stadsmiljönämnden:

1. Stadsmiljönämnden tillstyrker motionen och översänder brödtexten nedan som nämndens yttrande till kommunstyrelsen. Förvaltningens tjänsteutlåtande översänds för kännedom.

Yrkandet

För att Göteborg ska bli en tillgänglig stad för göteborgare och besökare ska motionen tillstyrkas i sin helhet. Göteborgs Stad ska visa följsamhet mot lagstiftning/regelverk om tillgänglighet och användbarhet både för personer som har full rörlighet och för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Syftet med reglerna om tillgänglighet är att så många som möjligt ska kunna delta i samhället på lika villkor.

Det är glädjande att stadsmiljöförvaltningen delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för användbarheten i stadsmiljön. Samtidigt menar förvaltningen att motionens frågeställningar behöver hanteras samlat och i rätt ordning inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv och principer för markmaterial ingår.

Motionens beslutssats beskriver dock inte hur processen ska bedrivas. Förvaltningarna har frihet att hitta en ändamålsenlig process och kan till exempel bedriva den samlat inom ramen för översynen av stadsmiljöpolicyn så som förvaltningen föreslår. Motionens förslag till beslut hindrar inte heller att avvägningar görs mot andra faktorer som estetik, kulturmiljö och drift. Motionen lyfter specifikt fram att den avvägning som tidigare gjorts i stadens styrdokument (till exempel i Stadsmiljöpolicy, Stadens Golv och Teknisk handbok) inte ger god tillgänglighet tillräcklig prioritet.

Motionen ger med formuleringen ”högre grad prioritera god tillgänglighet” en viljeriktning om en relativ förändring. Denna förändring är viktigt då befintlig avvägning lett till att otillgängliga markbeläggningar används i allt för stor utsträckning. Det är därför viktigt att nämnden tillstyrker motionen och att kommunfullmäktige senare bifaller den så att den politiska viljeinriktningen blir en del av processen med att se över och uppdatera stadsmiljöpolicyn och andra relevanta styrande dokument.

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-01-13
Ärendenummer SMF-2025-02014

Handläggare
Erik Johansson Lönnrot
Telefon: 031-368 48 97
E-post: erik.lonnrot@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden ska svara på en remiss av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D). gällande slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Motionärerna lyfter att vissa markbeläggningar i stadens offentliga miljöer kan upplevas som svårframkomliga och föreslår att tillgänglighet ska prioriteras tydligare vid val av markmaterial samt att relevanta styrdokument uppdateras i enlighet med detta.

Stadsmiljöförvaltningen delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för användbarheten i stadsmiljön. Samtidigt bedömer förvaltningen att motionens frågeställningar behöver hanteras samlat och i rätt ordning inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv och principer för markmaterial ingår.

Förvaltningen bedömer att en sådan samlad hantering ger bättre förutsättningar för tydliga och långsiktigt hållbara avvägningar där gestaltningen tar hänsyn till tillgänglighet, kulturmiljö, drift- och underhåll, ekonomi samt hållbarhetsaspekter. Samtidigt minskar risken för parallell eller motstridig styrning. Mot denna bakgrund bedöms motionens förslag till beslut inte vara ändamålsenliga att genomföra i nuläget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut medför inga omedelbara ekonomiska konsekvenser i form av nya investeringsbeslut, ökade driftkostnader eller förändrade intäkter. Hanteringen av motionens frågeställningar inom ramen för den redan beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn ryms inom befintliga processer och planerad verksamhet.

Samtidigt berör motionen frågor som är ekonomiskt relevanta i ett längre perspektiv. Val av markbeläggning påverkar stadens kostnader över tid genom skillnader i livslängd,

drift- och underhållsbehov samt behov av framtida anpassningar och åtgärder. Förbättrad tillgänglighet kan i vissa fall innebära ökade initiala kostnader, men kan också bidra till minskat behov av punktvisa ombyggnader och särskilda anpassningar längre fram.

Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar för att beakta livscykelkostnader och göra långsiktigt hållbara ekonomiska avvägningar. En tydlig och sammanhållen styrning minskar även risken för ineffektiv resursanvändning och kostnadsdrivande platsvisa lösningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut medför inga omedelbara ekologiska konsekvenser, då det inte innebär beslut om förändrade materialval eller genomförande av konkreta åtgärder i stadsmiljön i detta skede. Hanteringen av frågorna inom ramen för den beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn sker inom befintliga processer och innebär ingen direkt påverkan på miljö eller klimat.

Samtidigt berör motionen frågor som är ekologiskt relevanta ur ett långsiktigt perspektiv. Val av markmaterial påverkar resursanvändning, möjligheter till återbruk, klimatpåverkan över livscykeln samt hantering av dagvatten. Olika material och konstruktioner innebär skilda förutsättningar vad gäller hållbarhet, underhållsbehov och miljöpåverkan över tid.

Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar att integrera ekologisk hållbarhet i stadens styrning av markbeläggningar. Genom framtagande av övergripande och sammanhållande principer kan ekologiska aspekter vägas tillsammans med tillgänglighet, estetik, kulturmiljö och drift, vilket skapar förutsättningar för långsiktigt hållbara lösningar och minskar risken för fragmenterade eller kortsiktiga åtgärder.

Bedömning ur social dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut innebär inga omedelbara sociala konsekvenser i form av förändrad tillgång till eller användbarhet av stadens offentliga miljöer, då beslutet inte medför några direkta åtgärder i stadsmiljön i detta skede.

Samtidigt berör motionen frågor som är centrala ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Tillgängliga och användbara offentliga miljöer är en grundläggande förutsättning för delaktighet, jämlikhet och trygghet i staden. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar kan utgöra hinder för personer med funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket kan begränsa möjligheten att röra sig självständigt och ta del av stadens offentliga rum.

Motionens intentioner ligger i linje med stadens mål om social hållbarhet. Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar för långsiktigt konsekventa lösningar som stärker tillgänglighet och användbarhet i stadens offentliga miljöer. Genom tydligare och gemensamma principer kan sociala aspekter integreras på ett mer förutsägbart och likvärdigt sätt i stadens fortsatta utveckling.

Bilaga

Motion om slätare markbeläggning för ökad tillgänglighet i Göteborg.

Beskrivning av ärendet

Stadsmiljönämnden ska ta ställning till motion om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Motionen har remitterats till nämnden för yttrande.

Bakgrund

Motionärerna lyfter att vissa markbeläggningar i stadens offentliga miljöer, såsom smågatsten, kan upplevas som hinder för framkomlighet och användbarhet. De föreslår att tillgänglighet ska ges ökad prioritet vid val av markmaterial samt att berörda nämnder ges i uppdrag att uppdatera relevanta styrdokument i linje med detta.

Göteborgs Stad har sedan tidigare styrdokument och tekniska anvisningar som reglerar tillgänglighet i offentliga miljöer. Samtidigt har behov identifierats av att se över stadens övergripande styrning av stadsmiljön i syfte att tydliggöra principer och avvägningar mellan olika krav och intressen.

Översyn av stadsmiljöpolicyn

I budget för 2026 har kommunfullmäktige beslutat att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till en uppdaterad stadsmiljöpolicy. I arbetet ska stadsmiljönämnden samt andra relevanta nämnder och bolag involveras.

Syftet med översynen är att stärka den övergripande styrningen av stadsmiljön, bland annat genom att skapa en mer sammanhållen och enhetlig inriktning för gestaltning samt att underlätta återbruk i planering och byggande. Översynen omfattar även Stadens golv och principer för markmaterial, där frågor om tillgänglighet, jämnhet, gestaltning, kulturmiljö, drift och hållbarhet ska behandlas i ett sammanhang.

Förhållande till styrning och budget

Arbetet med att ta fram en uppdaterad stadsmiljöpolicy sker i linje med beslutad styrning för stadsutveckling och hållbarhet i Göteborgs Stad, såsom den kommer till uttryck i budget och andra övergripande styrdokument. Genom att samla frågor om markbeläggning och tillgänglighet inom ramen för denna översyn skapas förutsättningar för att integrera tillgänglighetsaspekter i stadens långsiktiga styrning, utan att parallella eller överlappande regelverk utvecklas.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen delar motionens uppfattning om att tillgänglighet är en grundläggande kvalitet i stadens offentliga miljöer och att markbeläggningens utformning har stor betydelse för hur stadsmiljön kan användas av olika grupper. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar kan innebära hinder för bland annat personer med funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket gör frågan angelägen ur ett tillgänglighets- och jämlikhetsperspektiv.

Samtidigt bedömer förvaltningen att motionens förslag till beslut inte bör genomföras som ett fristående uppdrag. Frågor om markmaterial, jämnhet och tillgänglighet behöver hanteras samlat och långsiktigt inom ramen för stadens övergripande styrning av

stadsmiljön. En sådan hantering ska påbörjas genom den beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv med principer för markbeläggning ingår.

I detta arbete ska flera jämbördiga och delvis motstående intressen, vägas samman, där tillgänglighet utgör ett centralt och lagstyrt krav. Samtidigt behöver gestaltningen ta hänsyn till kulturmiljö, drift- och underhåll, ekonomi samt hållbarhetsaspekter. Förvaltningen bedömer att dessa avvägningar behöver göras i ett sammanhang som ger tydlig och stadsgemensam vägledning, snarare än genom punktvisa ställningstaganden i enskilda ärenden.

Eventuella förändringar i tillämpande dokument bör därför ske först efter att överordnade styrdokument har setts över och förtydligats. Förvaltningen bedömer att det i nuläget inte är möjligt att ta ställning till lämpligheten eller omfattningen av sådana uppdateringar utan att först ha ett samlat ställningstagande på policynivå.

Sammanfattningsvis bedömer stadsmiljöförvaltningen att motionens frågeställningar är relevanta och angelägna, men att motionens förslag till beslut inte är ändamålsenligt att genomföra i nuläget. Genom att hantera frågorna inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn skapas bättre förutsättningar för en samlad, tydlig och långsiktigt hållbar styrning av markbeläggningar i stadens offentliga miljöer.

Josefine Johansson	Anders Ramsby
Avdelningschef Planering och investering	Förvaltningsdirektör

Stadsbyggnadsnämnden

Göteborgs Stad

Protokollsutdrag
Sammanträdesdatum: 2026-03-24

§ 164 Ärendenummer SBF-2025-01436

Svar på motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Beslut

I stadsbyggnadsnämnden:

1. Motionen slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg avstyrks.

2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som yttrande över motionen.

Skäl till beslut

Nämnden beslutar i enlighet med de skäl som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-02-16, med bilaga.
2. Yttrande S, V, MP, inskickat till SBN 2026-03-24, protokollets bilaga 5.

Yrkanden

Johannes Hulter (S) och Emmyly Bönfors (C) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet.

Hampus Magnusson (M), Martin Wannholt (D) och Eva Flyborg (L) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på yrkande om att bifalla tjänsteutlåtandet mot yrkande att bifalla motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteutlåtandet.

Stadsbyggnadsnämnden

2026-03-24 S, V, MP

Yttrande angående motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Kommunfullmäktige har redan gett Stadsbyggnadsnämnden uppdraget att, tillsammans med Stadsmiljönämnden och andra relevanta nämnder och bolag, uppdatera Göteborgs stadsmiljöpolicy, inklusive dokumentet Stadens Golv. Vi delar därför förvaltningens slutsats att motionen bör avstyrkas. Men den fysiska tillgängligheten behöver prioriteras högre och vi kommer arbeta för det i uppdateringen av stadsmiljöpolicyn.

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-02-16
SBN 2026-03-24
Diarienummer SBF-2025-01436

Handläggare
Maria Printz
Telefon: 031-3681238
E-post: maria.printz@stadsbyggnad.goteborg.se

Svar på motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden:

1. Motionen slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg avstyrks.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som yttrande över motionen.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden ska ta ställning till en motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) gällande slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Motionen lyfter att vissa markbeläggningar i stadens offentliga miljöer kan upplevas som svårframkomliga och föreslår att tillgänglighet ska prioriteras tydligare vid val av markmaterial samt att relevanta styrdokument uppdateras i enlighet med detta.

Stadsbyggnadsförvaltningen delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för användbarheten i stadsmiljön. Markbeläggningen är också av stor vikt för att minska antalet fallolyckor. Översiktsplanens inriktning kring gestaltad livsmiljö betonar vikten av universell utformning och det finns en tydligt styrande lagstiftning kring fysisk tillgänglighet. Trots detta finns mycket kvar att göra för att höja standarden på stadens gångmiljöer.

Förvaltningen avstyrker motionen då frågeställningar ligger i linje med behovet av en samlad styrning inom området. En sådan samlad hantering där flera sakfrågor hanteras samlat ger bättre förutsättningar för tydliga och långsiktigt hållbara avvägningar. Gestaltningen behöver ta hänsyn relateras till universell utformning, tillgänglighet, kulturmiljö, drift- och underhåll och ekonomi. Samtidigt minskar risken för parallell eller motstridig styrning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut medför inga omedelbara ekonomiska konsekvenser i form av nya investeringsbeslut, ökade driftkostnader eller förändrade intäkter. Hanteringen av motionens frågeställningar inom ramen för den redan beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn ryms inom befintliga processer och planerad verksamhet.

Samtidigt berör motionen frågor som är ekonomiskt relevanta i ett längre perspektiv. Val av markbeläggning påverkar stadens kostnader över tid genom skillnader i livslängd, drift- och underhållsbehov samt behov av framtida anpassningar och åtgärder. Förbättrad tillgänglighet kan i vissa fall innebära ökade initiala kostnader, men kan också bidra till minskat behov av punktvisa ombyggnader och särskilda anpassningar längre fram. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv finns också ekonomiska effekter kopplade till fallolyckor och ett bredare hälsoperspektiv.

Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar för att beakta livscykelkostnader och göra långsiktigt hållbara ekonomiska avvägningar. En tydlig och sammanhållen styrning minskar även risken för ineffektiv resursanvändning och kostnadsdrivande platsspecifika lösningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut medför inga omedelbara ekologiska konsekvenser, då det inte innebär beslut om förändrade materialval eller genomförande av konkreta åtgärder i stadsmiljön i detta skede.

Motionen berör frågor som är ekologiskt relevanta ur ett långsiktigt perspektiv. Val av markmaterial påverkar resursanvändning, möjligheter till återbruk, klimatpåverkan över livscykeln samt hantering av dagvatten. Olika material och konstruktioner innebär skilda förutsättningar vad gäller hållbarhet, underhållsbehov och miljöpåverkan över tid.

Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar att integrera ekologisk hållbarhet i stadens styrning av markbeläggningar. Genom framtagande av övergripande och sammanhållande principer kan ekologiska aspekter vägas tillsammans med tillgänglighet, estetik, kulturmiljö och drift, vilket skapar förutsättningar för långsiktigt hållbara lösningar och minskar risken för fragmenterade eller kortsiktiga åtgärder.

Bedömning ur social dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut innebär inga omedelbara sociala konsekvenser i form av förändrad tillgång till eller användbarhet av stadens offentliga miljöer, då beslutet inte medför några direkta åtgärder i stadsmiljön i detta skede.

Samtidigt berör motionen frågor som är centrala ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Tillgängliga och användbara offentliga miljöer är en grundläggande förutsättning för delaktighet, jämlikhet och trygghet i staden. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar utgör hinder för personer med funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket kan begränsa möjligheten att röra sig självständigt och ta del av stadens offentliga rum. Exempelvis kan ojämn markbeläggning i vissa fall utlösa spasticitet som är en ofrivillig rörelse och leda till att personen som drabbas ramlar ur sin rullstol. Även ur ett bredare perspektiv utgör ojämna underlag en minskad komfort för samtliga fotgängare och medför ökade risker för fallolyckor.

Motionens intentioner ligger i linje med kommunfullmäktighetsmål om att Göteborg ska vara en jämlik och tryggstad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet samt rätten att kunna förflytta sig i och använda inne- och utemiljöer. Förvaltningen

bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar för långsiktigt konsekventa lösningar som stärker universell utformning, tillgänglighet och användbarhet i stadens offentliga miljöer. Det kan även stärka miljöers gångvänlighet och bjuda in fler till att våga, vilja och kunna gå mer. Genom tydligare och gemensamma principer kan sociala aspekter integreras på ett mer förutsägbart och likvärdigt sätt i stadens fortsatta utveckling.

Bilaga

Motion om slätare markbeläggning för ökad tillgänglighet i Göteborg.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden ska ta ställning till motion om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Motionen har remitterats till nämnden för yttrande. Sista svarsdag för remissen är 2026-04-24.

Bakgrund

Motionen lyfter att vissa markbeläggningar i stadens offentliga miljöer, såsom smågatsten, kan upplevas som hinder för framkomlighet och användbarhet. Den föreslår att tillgänglighet ska ges ökad prioritet vid val av markmaterial samt att berörda nämnder ges i uppdrag att uppdatera relevanta styrdokument i linje med detta.

Göteborgs Stad har sedan tidigare styrdokument och tekniska anvisningar som reglerar tillgänglighet i offentliga miljöer. Samtidigt har behov identifierats av att se över stadens övergripande styrning av stadsmiljön i syfte att tydliggöra principer och avvägningar mellan olika krav och intressen.

Översyn av stadsmiljöpolicyn

I budget för 2026 har kommunfullmäktige beslutat att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till en uppdaterad stadsmiljöpolicy. I arbetet ska stadsmiljönämnden samt andra relevanta nämnder och bolag involveras.

Syftet med översynen är att stärka den övergripande styrningen av stadsmiljön, bland annat genom att skapa en mer sammanhållen och enhetlig inriktning för gestaltning samt att underlätta återbruk i planering och byggande. Översynen omfattar även Stadens golv och principer för markmaterial, där frågor om tillgänglighet, jämnhet, gestaltning, kulturmiljö, drift och hållbarhet ska behandlas i ett sammanhang.

Förhållande till styrning och budget

Arbetet med att ta fram en uppdaterad stadsmiljöpolicy sker i linje med beslutad styrning för stadsutveckling och hållbarhet i Göteborgs Stad, såsom den kommer till uttryck i budget och andra övergripande styrdokument. Genom att samla frågor om markbeläggning och tillgänglighet inom ramen för denna översyn skapas förutsättningar för att integrera tillgänglighetsaspekter i stadens långsiktiga styrning, utan att parallella eller överlappande regelverk utvecklas.

Förvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen delar motionens uppfattning om att tillgänglighet är en grundläggande kvalitet i stadens offentliga miljöer och att markbeläggningens utformning har stor betydelse för hur stadsmiljön kan användas av olika grupper. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar kan innebära hinder för bland annat personer med

funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket gör frågan angelägen ur ett tillgänglighets- och jämlikhetsperspektiv. Även ur ett bredare perspektiv utgör ojämna underlag en minskad komfort för samtliga fotgängare och medför ökade risker för fallolyckor.

Samtidigt bedömer förvaltningen att motionens förslag till beslut inte bör genomföras som ett fristående uppdrag. Frågor om markmaterial, jämnhet och tillgänglighet behöver hanteras samlat och långsiktigt inom ramen för stadens övergripande styrning av stadsmiljön. En sådan hantering ska påbörjas genom den beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv med principer för markbeläggning ingår. Med utgångspunkt i översiktsplanens inriktning om gestaltad livsmiljö, sammanhållen och robust stad kan en reviderad stadsmiljöpolicy levereras med utgångspunkten att möjliggöra en tillgänglig och gångvänlig stad.

I arbetet ska flera jämbördiga och delvis motstående intressen vägas samman där tillgänglighet utgör ett centralt och lagstyrt krav. Samtidigt behöver gestaltningen ta hänsyn till kulturmiljö, drift- och underhåll, ekonomi samt hållbarhetsaspekter. Förvaltningen bedömer att dessa avvägningar behöver göras i ett sammanhang som ger tydlig och stadsgemensam vägledning. Eventuella förändringar i tillämpande dokument bör därför ske först efter att överordnade styrdokument har setts över och förtydligats. Förvaltningen bedömer att det i nuläget inte är möjligt att ta ställning till lämpligheten eller omfattningen av sådana uppdateringar utan att först ha ett samlat ställningstagande på policynivå.

Inom stadsbyggnadsnämndens ansvar för den strategiska styrningen av stadsplaneringen samt inom tidigare nämnduppdrag för offentliga rummet kommer en övergripande struktur för behovet av styrning att arbetas fram. Då uppdatering av stadsmiljöpolicyn har tydliga beroenden till denna styrmiljö kommer uppdateringen av stadsmiljöpolicyn att behöva hanteras utifrån den övergripande styrningen. Under 2026 kommer den nya strukturen att identifieras och föreslås stadsbyggnadsnämnden för beslut. Under 2027 kommer stadsmiljöpolicyn och dess innehåll kunna sammanfogas i den nya styrmiljön och implementeras.

Sammanfattningsvis bedömer stadsbyggnadsförvaltningen att motionens frågeställningar är relevanta och angelägna, men att motionens förslag till beslut inte är ändamålsenligt att genomföra i nuläget.

Jenny Adler	Henrik Kant
Avdelningschef Strategi och taktik	Stadsbyggnadsdirektör

Exploateringsnämnden

Göteborgs Stad

Protokollsutdrag
Sammanträdesdatum: 2026-04-20

§ 103 Ärendenummer EXF-2025-01445

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Beslut

Enligt yrkande från D och M:

1. Exploateringsnämnden tillstyrker motionen från Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggning för ökad tillgänglighet i Göteborg med hänvisning till detta yrkande och översänder det till kommunstyrelsen som exploateringsnämndens eget yttrande.

2. Exploateringsnämnden justerar ärendet omedelbart.

Justering

Omedelbar justering

Handlingar

Exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-03-16

Yrkande från D, M med instämmande av L och KD den 2026-04-17 (protokollsbilaga 3)

Yttrande från C den 2026-04-20 (protokollsbilaga 4)

Yrkanden

Robert Hammarstrand (S) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet

Patrik Höstmad (D) och Hans Arby (C) yrkar bifall till yrkande från D och M

Propositionsordning

Ordföranden Robert Hammarstrand (S) ställer proposition på yrkandena och finner att nämnden bifallit förvaltningens tjänsteutlåtande. Omröstning begärs.

Omröstning

Följande propositionsordning godkänns: Ja-röst för bifall till tjänsteutlåtandet och Nej-röst för bifall till yrkande från D och M.

Jack Vahnberg (V), Vivi-Ann Nilsson (S), Jan Longnell (MP), Beatrice Klein (V) och Robert Hammarstrand (S) röstar Ja (5)

Zagros Hama Aga (M), Catrin Isgren Bengtsson (M), Ann Catrine Fogelgren (L) Mikael Sandberg (SD), Patrik Höstmad (D) och Hans Arby (C) röstar Nej (6)

Protokollsutdrag
Sammanträdesdatum: 2026-04-20

Protokollsanteckning

Hans Arby (C) anmäler ett yttrande från C

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Yrkande
med instämmande av

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna

2026-04-17

Ärende 14, EXF-2025-01445

Yrkande angående Yttrande över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Förslag till beslut

I Exploateringsnämnden:

1. Exploateringsnämnden tillstyrker motionen från Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggning för ökad tillgänglighet i Göteborg med hänvisning till detta yrkande och översänder det till kommunstyrelsen som exploateringsnämndens eget yttrande.
2. Exploateringsnämnden justerar ärendet omedelbart.

Yrkandet

För att Göteborg ska bli en tillgänglig stad för göteborgare och besökare ska motionen tillstyrkas i sin helhet. Göteborgs Stad ska visa följsamhet mot lagstiftning/regelverk om tillgänglighet och användbarhet både för personer som har full rörlighet och för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Syftet med reglerna om tillgänglighet är att så många som möjligt ska kunna delta i samhället på lika villkor.

Det är glädjande att exploateringsförvaltningen delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för användbarheten i stadsmiljön. Samtidigt menar förvaltningen att motionens frågeställningar behöver hanteras samlat och i rätt ordning inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv och principer för markmaterial ingår.

Motionens beslutssats beskriver dock inte hur processen ska bedrivas. Förvaltningarna har frihet att hitta en ändamålsenlig process och kan till exempel bedriva den samlat inom ramen för översynen av stadsmiljöpolicyn så som förvaltningen föreslår. Motionens förslag till beslut hindrar inte heller att avvägningar görs mot andra faktorer som estetik, kulturmiljö och drift. Motionen lyfter specifikt fram att den avvägning som tidigare gjorts i stadens styrdokument (till exempel i Stadsmiljöpolicy, Stadens Golv och Teknisk handbok) inte ger god tillgänglighet tillräcklig prioritet.

Motionen ger med formuleringen ”högre grad prioritera god tillgänglighet” en viljeriktning om en relativ förändring. Denna förändring är viktigt då befintlig avvägning lett till att otillgängliga markbeläggningar används i allt för stor utsträckning. Det är

därför viktigt att nämnden tillstyrker motionen och att kommunfullmäktige senare bifaller den så att den politiska viljeinriktningen blir en del av processen med att se över och uppdatera stadsmiljöpolicyn och andra relevanta styrande dokument.

Yttrande Centerpartiet

2026-04-19 Ärende nr 14

Yttrande över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Yttrandet

Vi kommer att stödja yrkandet från Demokraterna och Moderaterna om att tillstyrka motionen. Det finns starka skäl att i högre grad att prioritera tillgängligheten högre i stadens styrdokument, inte minst med tanke på flera exempel där utformning och val av markbeläggningen visserligen gjort det möjligt för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att ta sig till exempelvis alla portar, men absolut inte på samma villkor som personer utan dessa begränsningar. Som yrkandet lyfter fram, står inte motionen i motsats till en revideringen av styrdokumenten, den förtydligar snarare en viktig inriktning i det arbetet.

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-03-16
Ärendenummer EXF-2025-01445
EXN 2026-04-20

Handläggare
Charlotte Karlsson, Annelie Svanberg,
Sara Henriksson
Telefon: 031-368 13 23
E-post: charlotte.karlsson@exploatering.goteborg.se

Yttrande över motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Förslag till beslut

I exploateringsnämnden:

1. Exploateringsnämnden avstyrker motionen från Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggning för ökad tillgänglighet i Göteborg utifrån exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande och översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som exploateringsnämndens eget yttrande.
2. Exploateringsnämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Exploateringsnämnden har fått en remiss avseende motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Remissvar ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast den 24 april 2026. Även stadsmiljönämnden och stadsbyggnadsnämnden har fått remissen för yttrande.

Motionärerna lyfter att vissa markbeläggningar i stadens offentliga miljöer kan upplevas som svårframkomliga och föreslår att tillgänglighet ska prioriteras tydligare vid val av markmaterial samt att relevanta styrdokument uppdateras i enlighet med detta.

Exploateringsförvaltningen delar motionens grundläggande intention om vikten av god tillgänglighet i det offentliga rummet och instämmer i att markbeläggningens utformning har stor betydelse för användbarheten i stadsmiljön. Samtidigt bedömer förvaltningen att motionens frågeställningar behöver hanteras samlat och i rätt ordning inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv och principer för markmaterial ingår.

Förvaltningen bedömer att en sådan samlad hantering ger bättre förutsättningar för tydliga och långsiktigt hållbara avvägningar där gestaltningen tar hänsyn till tillgänglighet, kulturmiljö, drift- och underhåll, ekonomi samt hållbarhetsaspekter. Samtidigt minskar risken för parallell eller motstridig styrning. Mot denna bakgrund bedöms motionens förslag till beslut inte vara ändamålsenliga att genomföra i nuläget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut medför inga omedelbara ekonomiska konsekvenser i form av nya investeringsbeslut, ökade driftkostnader eller förändrade intäkter. Hanteringen av motionens frågeställningar inom ramen för den redan beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn ryms inom befintliga processer och planerad verksamhet.

Samtidigt berör motionen frågor som är ekonomiskt relevanta i ett längre perspektiv. Val av markbeläggning påverkar stadens kostnader över tid genom skillnader i livslängd, drift- och underhållsbehov samt behov av framtida anpassningar och åtgärder. Förbättrad tillgänglighet kan i vissa fall innebära ökade initiala kostnader, men kan också bidra till minskat behov av punktvisa ombyggnader och särskilda anpassningar längre fram.

Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar för att beakta livscykelkostnader och göra långsiktigt hållbara ekonomiska avvägningar. En tydlig och sammanhållen styrning minskar även risken för ineffektiv resursanvändning och kostnadsdrivande platsvisa lösningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut medför inga omedelbara ekologiska konsekvenser, då det inte innebär beslut om förändrade materialval eller genomförande av konkreta åtgärder i stadsmiljön i detta skede. Hanteringen av frågorna inom ramen för den beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn sker inom befintliga processer och innebär ingen direkt påverkan på miljö eller klimat.

Samtidigt berör motionen frågor som är ekologiskt relevanta ur ett långsiktigt perspektiv. Val av markmaterial påverkar resursanvändning, möjligheter till återbruk, klimatpåverkan över livscykeln samt hantering av dagvatten. Olika material och konstruktioner innebär skilda förutsättningar vad gäller hållbarhet, underhållsbehov och miljöpåverkan över tid.

Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar att integrera ekologisk hållbarhet i stadens styrning av markbeläggningar. Genom framtagande av övergripande och sammanhållande principer kan ekologiska aspekter vägas tillsammans med tillgänglighet, estetik, kulturmiljö och drift, vilket skapar förutsättningar för långsiktigt hållbara lösningar och minskar risken för fragmenterade eller kortsiktiga åtgärder.

Bedömning ur social dimension

Det föreslagna ställningstagandet att avstyrka motionens förslag till beslut innebär inga omedelbara sociala konsekvenser i form av förändrad tillgång till eller användbarhet av stadens offentliga miljöer, då beslutet inte medför några direkta åtgärder i stadsmiljön i detta skede.

Samtidigt berör motionen frågor som är centrala ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Tillgängliga och användbara offentliga miljöer är en grundläggande förutsättning för delaktighet, jämlikhet och trygghet i staden. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar kan utgöra hinder för personer med funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket kan begränsa möjligheten att röra sig självständigt och ta del av stadens offentliga rum.

Motionens intentioner ligger i linje med stadens mål om social hållbarhet. Förvaltningen bedömer att en samlad hantering av dessa frågor inom ramen för stadsmiljöpolicyn ger bättre förutsättningar för långsiktigt konsekventa lösningar som stärker tillgänglighet och användbarhet i stadens offentliga miljöer. Genom tydligare och gemensamma principer kan sociala aspekter integreras på ett mer förutsägbart och likvärdigt sätt i stadens fortsatta utveckling.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Motionen

Exploateringsnämnden har fått en remiss avseende motion av Patrik Höstmad (D) och Mariette Höij (D) om slätare markbeläggningar för ökad tillgänglighet i Göteborg. Remissvar ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast den 24 april 2026. Även stadsmiljönämnden och stadsbyggnadsnämnden har fått remissen för yttrande.

Motionärerna anger att Göteborg ska vara en tillgänglig stad för göteborgare och besökare och staden ska arbeta aktivt för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder. Göteborgs Stad ska visa följsamhet mot lagstiftning/regelverk om tillgänglighet och användbarhet både för personer som har full rörlighet och för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Syftet med reglerna om tillgänglighet är att så många som möjligt ska kunna delta i samhället på lika villkor. Ojämna markbeläggningar begränsar tillgängligheten för ytor avsedda för rörelse och försvårar gång, särskilt för små barn och rörelsehindrade, och försvårar framförandet av rullstol, permobil och rullator, men även barnvagn, resväskor med hjul, med mera. För att nå god fysisk tillgänglighet bör jämna markbeläggningar eftersträvas och ojämna ytor undvikas.

Det finns tyvärr många exempel på nyanlagda markbeläggningar i Göteborg med låg tillgänglighet. Till exempel har ett brett band av ojämn rå smågatsten (så kallad ”knott”) använts på de nyligen färdigställda trottoarerna vid kvarteret Röda Bryggan. För att nå entréerna måste man passera över en bred ojämn yta. Större delen av Olof Palmes plats har vid ombyggnationen nu gjorts mer otillgänglig med till största delen rå smågatsten. Det finns inte ens band av jämnare gatsten längs huvudstråken över torget. När Haga Nygata äntligen ska göras mer tillgänglig så föreslogs en lösning med krysshamrad smågatsten, vilket med rätta fått stor kritik av de som drabbas hårdast. Det blir möjligen något mindre ojämnt, men absolut inte slätt med god tillgänglighet.

Detta är exempel på nyligen färdigställda eller planerade markbeläggningar som ger dålig tillgänglighet i stadsrummet och som riskerar att inte fullt ut följa lagstiftningens intentioner om tillgänglighet.

Det finns även exempel på lyckade utformningar av markbeläggning. Utmed Stora Hamnkanalen mellan Residenset och Lilla Torget har ett brett band av stora släta och tätt lagda granithällar använts över hela trottoarens bredd. Smågatsten har endast använts i ett smalt band utmed byggnaderna, kring brunnslock samt på ytor ej avsedda att användas av människor. Smågatsten kan vara en lämplig lösning just för att hantera relativa sättningar utmed fasader, anpassning till brunnar, stolpar, mm samt för att mer regnvatten ska kunna tränga igenom. Men det är inte en lämplig beläggning för ytor över vilka människor behöver röra sig.

Göteborgs Stad måste i högre grad prioritera en bättre tillgänglighet på de markytor som avsedda för människor att röra sig över och som Göteborgs Stad ansvarar för. Detta särskilt i samband med att offentliga ytor nyanläggs eller byggs om. Den avvägning som tidigare gjorts i stadens styrdokument (till exempel i Stadsmiljöpolicy, Stadens Golv och Teknisk handbok) ger inte god tillgänglighet tillräcklig prioritet. Exemplet vid Stora Hamnkanalen visar att det går att göra markbeläggningar som har god tillgänglighet, tar hänsyn till kulturmiljön och som är vackra.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar om ett uppdrag till stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och stadsmiljönämnden att i högre grad prioritera god tillgänglighet vid val av markbeläggning i offentliga ytor avsedda för människor att röra sig över samt att uppdatera relevanta styrdokument i linje med detta.

Tidigare yrkande

Den 14 november 2023 yrkade demokraterna och moderaterna, med instämmande av liberalerna och kristdemokraterna på att exploateringsförvaltningen skulle få i uppdrag att systematiskt överväga justeringar som kan öka tillgängligheten i stadens projekt genom den löpande metodutvecklingen och de mindre justeringar av anvisningar som sker inom befintliga styrdokuments ramar.

Exploateringsnämnden beslutade den 20 november 2023, § 300, att avslå yrkandet från D och M.

Översyn av stadmiljöpolicyn

I budget för 2026 har kommunfullmäktige beslutat att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till en uppdaterad stadsmiljöpolicy. I arbetet ska exploateringsnämnden samt andra relevanta nämnder och bolag involveras.

Syftet med översynen är att stärka den övergripande styrningen av stadsmiljön, bland annat genom att skapa en mer sammanhållen och enhetlig inriktning för gestaltning samt att underlätta återbruk i planering och byggande. Översynen omfattar även Stadens golv och principer för markmaterial, där frågor om tillgänglighet, jämnhet, gestaltning, kulturmiljö, drift och hållbarhet ska behandlas i ett sammanhang.

Förhållande till styrning och budget

Arbetet med att ta fram en uppdaterad stadsmiljöpolicy sker i linje med beslutad styrning för stadsutveckling och hållbarhet i Göteborgs Stad, såsom den kommer till uttryck i budget och andra övergripande styrdokument. Genom att samla frågor om markbeläggning och tillgänglighet inom ramen för denna översyn skapas förutsättningar för att integrera tillgänglighetsaspekter i stadens långsiktiga styrning, utan att parallella eller överlappande regelverk utvecklas.

Förvaltningens bedömning

Exploateringsförvaltningen föreslår exploateringsnämnden att avstyrka motionen.

Exploateringsförvaltningen delar motionens uppfattning om att tillgänglighet är en grundläggande kvalitet i stadens offentliga miljöer och att markbeläggningens utformning har stor betydelse för hur stadsmiljön kan användas av olika grupper. Ojämna eller svårframkomliga markbeläggningar kan innebära hinder för bland annat personer med funktionsnedsättning, äldre, barn och personer med barnvagn, vilket gör frågan angelägen ur ett tillgänglighets- och jämlikhetsperspektiv.

Samtidigt bedömer förvaltningen att motionens förslag till beslut inte bör genomföras som ett fristående uppdrag. Frågor om markmaterial, jämnhet och tillgänglighet behöver hanteras samlat och långsiktigt inom ramen för stadens övergripande styrning av stadsmiljön. En sådan hantering ska påbörjas genom den beslutade översynen av stadsmiljöpolicyn, där även Stadens golv med principer för markbeläggning ingår.

I detta arbete ska flera jämbördiga och delvis motstående intressen, vägas samman, där tillgänglighet utgör ett centralt och lagstyrt krav. Samtidigt behöver gestaltningen ta hänsyn till kulturmiljö, drift- och underhåll, ekonomi samt hållbarhetsaspekter. Förvaltningen bedömer att dessa avvägningar behöver göras i ett sammanhang som ger tydlig och stadsgemensam vägledning.

Eventuella förändringar i tillämpande dokument bör därför ske först efter att överordnade styrdokument har setts över och förtydligats. Förvaltningen bedömer att det i nuläget inte är möjligt att ta ställning till lämpligheten eller omfattningen av sådana uppdateringar utan att först ha ett samlat ställningstagande på policynivå.

Sammanfattningsvis bedömer exploateringsförvaltningen att motionens frågeställningar är relevanta och angelägna, men att motionens förslag till beslut inte är ändamålsenligt att genomföra i nuläget. Genom att hantera frågorna inom ramen för den pågående översynen av stadsmiljöpolicyn skapas bättre förutsättningar för en samlad, tydlig och långsiktigt hållbar styrning av markbeläggningar i stadens offentliga miljöer.

Andreas Folkesson	Kristina Lindfors
Tillförordnad avdelningschef utveckling och styrning	Exploateringsdirektör